

ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ, ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ

Вишнеvsька Д.С.

студентка,

Одеський національний університет

імені І.І. Мечникова

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЖИТТЯМ У МОРЯКІВ

Поняття задоволеності життям багатогранне. Воно поширюється на різні сфери життєдіяльності індивіда. Від ступеня задоволеності життям залежить діяльність людини і його самореалізація. Це робить цей феномен значущим для дослідження.

Тема задоволеності життям була цікава закордонним і вітчизняним вченим, таким як: М. Селігман, О.С. Ширяєва, Л.В. Куліков, Н.Є. Шустова, Л.І. Галіахметова, Н.В. Андреїнкова, А.А. Бефані та іншими. Однак дана тема вивчена не до кінця.

Проаналізувавши категорію задоволеність життям в психологічній літературі ми виявили те, що це поняття співвідноситься з такими поняттями як: «щастя», «добробут», «суб`єктивне благополуччя», «якість життя», «суб`єктивна якість життя». Найбільш близьким за значенням до задоволеності життям є поняття «суб`єктивне благополуччя» [1]. Задоволеність життям складається з емоційного та когнітивного аспектів, а також на особливості задоволеності життям впливають об`єктивні та суб`єктивні чинники. Останні чинники, до яких відносяться інтерес до життя, послідовність у досягненні життєвих цілей, локус контролю та інші, роблять більш значущий вплив на задоволеність життям людини [4].

В рамках дослідницької роботи була розглянута задоволеність життям в залежності від професійної діяльності індивіда, на прикладі моряків. Професія моряка є одною з тих спеціальностей,

які характеризуються умовами підвищеної небезпеки як фізіологічної, так і психологічної.

Особливість професійної діяльності моряків полягає в тому, що вони протягом тривалого часу перебувають на обмеженій території, далеко від сім'ї і близьких людей. Також ця професійна група в умовах рейсів перебуває у стані невизначеності, що негативно впливає на їх психоемоційний стан, а також на особливості задоволеності життям.

Особистісні особливості моряків представляли інтерес для таких вчених як: С.В. Козик, О.К. Митракова, Ю.Н. Єгоров, В.В. Корольов та інших. В їх роботах були описані ті особистісні якості, які мають бути у представників цієї професії для нормального виконання професійних обов'язків. Однак серед них не було визначено значущості вплива задоволеності життям моряків на їх як професійну, так і побутову діяльність, а також міжособові стосунки. Тобто особливості задоволеності життям моряків так і не були повністю описані. У цій роботі ми розглянули характеристику задоволеності життям у моряків, і виявили ступінь залежності задоволеності життям моряків від їх професійної діяльності. Так як на сьогоднішній день особливості задоволеності життям моряків мало вивчені, але мають вплив на їх професійну та побутову діяльність, дана тема є актуальною.

Тривале емоційне напруження з наявністю домінуючих ідей і фрустраційних переживань відбивається на професійній діяльності і задоволеності життям моряків [3].

На сьогоднішня від морських фахівців потребується володіння такими професійно важливими якостями: стійка увага; стресостійкість; комунікативні якості; готовність до навчання; сталість і точність. Ці якості можуть доповнюватися іншими, в залежності від вузько направленої сфери професійної діяльності моряків [2].

У цілому, сформованість всіх цих якостей допомагають морякам бути менш схильними до емоційного вигорання, а також відповідати тим вимогам, які надає морякам їх професійне середовище, що, на наш погляд впливає на особливості задоволеності життям.

У даній роботі досліджувався феномен задоволеності життям у представників морської спеціальності: рядового і офіцерського складів.

У дослідженні прийняло участь 60 випробуваних, по 30 індивідів в кожній групі. Першу групу становили моряки, а другу – представники інших спеціальностей. Також в ході даного дослідження було виділено дві підгрупи в рамках групи, в яку входили моряки, – представники офіцерського та рядового складів.

В рамках даного дослідження ми використовували основний метод – спостереження, а в якості додаткового використовували опитування. В його рамках ми провели випробуванім наступні методики: «Тест індекс життєвої задоволеності» в адаптації Н.В. Паніної; «Шкала психологічного благополуччя Ріфф» в адаптації М.М. Лепешинського; «Самопочуття, активність, настрої»; і «Шкала задоволеності життям».

Провівши дослідження особливостей задоволеності життям моряків: офіцерського та рядового складів, – були виявлені наступні відмінності.

Самооцінка моряків вище, ніж у представників інших спеціальностей. Це вказує на те, що моряки більшою мірою оцінюють свої зовнішні та внутрішні якості як позитивні.

Також моряки більш схильні вести себе самостійно, одноосібно приймати рішення, бути незалежними від думки оточуючих ніж представники інших спеціальностей.

Моряки в більшій мірі ніж представники інших професій схильні успішно керувати навколишнім середовищем, так як мають в більшій мірі чіткі цілі в житті і спрямованість ніж представники інших спеціальностей.

У цілому, моряки в більшій мірі ніж представники інших сфер професійної діяльності задоволені своїм життям.

У ході порівняння моряків різних спеціалізацій між собою, а саме рядового і офіцерського складів, було з'ясовано, що представники офіцерського складу більш послідовні в постановці цілей, а також мають більшу спрямованість. Також у офіцерів спостерігається більш висока самооцінка.

Представники офіцерського складу в більшій мірі ніж представники рядового складу схильні брати відповідальність на себе за те, що з ними відбувається.

Офіцери більшою мірою схильні до управління оточуючими. Також вони мають більш стійкі цілі в житті ніж члени рядового складу.

У цілому, рівень задоволеності життям у представників офіцерського складу вище ніж у представників рядового складу.

Список використаних джерел:

1. Галиахметова Л.И. Благополучие, субъективное благополучие, удовлетворенность жизнью: проблема взаимосвязи / Л.И. Галиахметова // Вестник Башкирск. ун-та. – 2015. – № 3. – С. 89-100.

2. Митракова О.К. Профессионально важные качества личности судоводителя по данным экспертной оценки / О.К. Митракова // Сборник научных трудов ДВГТРУ. – 2007. – С. 64-71.

3. Стрелкова О.В. Психологические аспекты профессиональной деятельности моряков / О.В. Стрелкова // Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. Серия: Филология, педагогика, психология. – 2010. – № 5. – С. 45-51.

4. Шамионов Р.М. Субъективное благополучие личности: психологическая картина и факторы / Р.М. Шамионов. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-ту. – 2008. – С. 21-35.

Ponomarenko T.Y.

Student,

Vytautas Magnus University, Kaunas, Lithuania

TEACHER'S JOB SATISFACTION: THE COMPARATIVE STUDY

Teacher's emotional well-being within working environment influences the achievement and mental comfort of his/her students. Nowadays teachers report being overworked, poorly paid, non-appreciated